TÜRK-AMERİKAN İLİŞKİLERİ TARİHİ BİR FIRSATI YİTİRDİ

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2022 / 29

10.11.2022

8 Kasım 2022 tarihinde Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) Meclis ve Senato seçimleri gerçekleşmiştir. Cumhuriyetçi ve Demokrat adayların kıyasıya mücadele ettiği ara seçimlerde, Türkiyeyi de ilgilendiren bazı önemli gelişmeler yaşanmıştır. Geçtiğimiz haftalarda Los Angeles Belediye Başkanlığı için mücadele eden adayların Türk düşmanlığının derecesinin ölçülmesi gibi bağlam dışı gelişmeler yaşandığını kaleme almıştık[1]. Gerçekleşen ara seçimler, Başkan Joe Bidenın yerini önümüzdeki iki sene boyunca güçlü bir şekilde mi tutacağı yoksa güven kaybı mı yaşayacağına dair fikir vermektedir. Görüldüğü üzere Demokratlar büyük bir hezimete uğramamışlardır. Kritik eyaletlerden biri olan Pensilvanyayı, Demokrat Parti adayı John Fetterman kazanmıştır. Cumhuriyetçi Partinin adayı Mehmet Öz %3 farkla Fetterman'ın gerisinde kalmıştır. Bu analizimizde uzun zamandır protestocuların eylemlerine maruz kalan, senatoda yer almasına karşı çıkılan ve mağlup olan cumhuriyetçi aday Dr. Mehmet Özün kampanya sürecine dikkat çekeceğiz.

Amerikalı adaylar, ara seçim kampanyaları için uzun zamandır çalışmaktadır. Bu adaylardan en fazla çaba harcayanlardan biri kuşkusuz Cumhuriyetçi Partinin Pensilvanya Senatosu adayı, aynı zamanda eski Başkan Donald Trumpın da desteklediği Dr. Mehmet Özdür. Dr. Öz, rakibi Demokrat aday John Fetterman ile mücadele vermiştir. Dr. Öz kampanyasında diğer adaylardan çok daha fazla çaba harcamak durumunda kalmıştır. Bu çaba yalnız Pensilvanyanın ABD seçimlerinde kilit öneme sahip olmasından kaynaklanmıyor. Dr. Öz, Türk uyruğu nedeniyle de dikkat çeken bir isim olmuştur. Nitekim kampanya sürecinde seçim tarihi yaklaştıkça Türkiye ve Türk karşıtı protestoların yoğunluğu da artmıştır.

Ekim ayı ortalarında bu protestoların yoğunluğu artmaya başlamıştır. 14 Ekim 2022 tarihli bir haberde protestocular, senatör adayı Dr. Mehmet Özü kastederek, onun Senatoya seçilmesinin demokrasiye indirilecek bir darbe olacağını iddia etmişlerdir.[2] Dr. Özün rakibi Pensilvanya Vali Yardımcısı John Fetterman da protestocularla dayanışma içinde

hareket etmiştir. Esasen Fetterman bir Pensilvanyalı olarak, Dr. Öze göre daha fazla avantajlı bir konumda idi. Dr. Özün henüz bu eyalete taşınmış olmasının da seçimi kaybetmesinde etkisi olduğu kuşkusuzdur.

Ayrıca çifte vatandaşlığı (Amerikan ve Türk) olduğu için de seçimlerde yer almaması gerektiği hususu Amerikalı Ermeniler tarafından bolca işlenmiştir[3]. Dr. Öz, Mart 2022 tarihinde seçimleri kazandığı takdirde Türk vatandaşlığından çıkacağını açıklamıştı[4]. Dr. Öz şimdiye kadar Türk vatandaşlığına tabi olmasının sebebi olarak annesinin sağlık durumunu öne sürmüştür. Senato tarihçileri ise Senatoda hiç çifte vatandaşlığı olan birinin olup olmadığına dair bir bilgi bulamamış, sadece Teksas Senatörü Ted Cruzun 2014 yılında Kanada vatandaşlığından ayrılmasına dair örnek bulunduğunu belirtmişti[5].

6 Kasım 2022 tarihinde ise eski Başkan Donald Trump, Dr. Öz için destek mitingi düzenlemiştir. Pensilvanyanın Latrobe kasabasında düzenlenen mitingde Trump, Dr. Özün ABDde dengeleri değiştireceğini, Senatoda 50-50 olan koltuk dağılımını Cumhuriyetçilerin lehine döndüreceğini söylemiştir[6]. Kısa süre önce felç geçiren ve televizyonlardaki tartışma sırasında sorulara yanıt vermekte güçlük çektiği[7] görülen Fetterman için ise Başkan Biden ve eski Başkan Barack Obama oy istemiştir. Obama seçmenlere, ABDnin elli yıl geriye gitmesini istemiyorlarsa oylarını Fetterman için kullanmaları çağrısında bulunmuştu. Dr. Özün Pensilvanyaya daha yeni taşınmasının yanı sıra, kararsız seçmenin Trump tepkisi ve Fettermanın geçirdiği felç, her iki adayı da seçmen gözünde soru işaretli bir noktaya taşımıştır. Soru işaretli durum son oylar sayılana kadar devam etmiştir. [8] Türkiye açısından bir başka önemli rekabet Ohioda yaşanmıştır. ABD Kongresi Türk Dostluk Grubu Eş Başkanlarından Steve Chabot da Demokrat aday Greg Lansman karşısında seçimleri kaybetmiştir[9]. Chabot, 28 yıldır Temsilciler Meclisindeydi[10].

Yapılan ara seçimlerde gerek Dr. Mehmet Öz'ün gerek ABD Kongresi Türk Dostluk Grubu Eş Başkanlarından Steve Chabot'un seçimi kazanmaları ABD Senatosu'nda Türkiye karşıtı girişimlerin göğüslenmesi ve bunlara karşılık verilmesi açısından hiç şüphesiz uygun bir imkân yaratmış olacaktı. Bu yönüyle ara seçimler Türkiye-ABD ilişkileri bağlamında önemli bir dönüm noktası olma niteliği taşıyabilecekti. Bu noktadan bakıldığında, ABD Kongresinde Türk görüşlerinin ifade edilemeyecek olması açısından ikili ilişkilerin tarihi bir fırsatı yitirdiği belirtilebilir.

**Fotoğraf: https://www.nbcphiladelphia.com/decision-2022/oz-fetterman-both-target-suburbs-in-key-pa-senate-race/3364118/*

[1] Hazel Çağan Elbir, Los Angeles Belediye Seçimlerinde Kıstas Türk Düşmanlığı mı?, avim.org.tr, 27 Ekim 2022, https://avim.org.tr/tr/Analiz/LOS-ANGELES-BELEDIYE-SECIMLERINDE-KISTAS-TURK-DUSMANLIGI-MI.

[2] Makalede olduğu gibi alınmıştır.

[3] Massarah Mkati, Pennsylvania Armenians Decry Ozs Failure To Recognize the Armenian Genocide, The Philadephia Inquirer, 14 Ekim 2022, https://www.inquirer.com/politics/election/pennsylvania-armenians-condemn-oz-armenian-genocide-20221014.html.

[4] Mehmet Öz Senatör Seçilirse Türk Vatandaşlığından Ayrılacağını Açıkladı, CNNTürk, 17 Mart 2022, https://www.cnnturk.com/video/dunya/mehmet-oz-senator-secilirse-turk-vatandasligindan-ayrilacagini-acikladi.

[5] Mehmet Öz, ABD'de senatör seçilirse Türk vatandaşlığından ayrılacağını açıkladı, BBC NewsTürkçe, 17 Mart 2022, https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-60775333.

[6] Razi Canikligil, Trump Umudunu Öze bağladı, Hürriyet, 7 Kasım 2022, https://www.hurriyet.com.tr/dunya/trump-umudunu-oze-bagladi-42166445.

[7] Lauren Fedor, Biden, Obama and Trump Target Twing State of Pennsylvania Ahead of Midterms, Financial Times, 7 Kasım 2022, https://www.ft.com/content/f2e3678d-1b8c-448f-8fa4-46d3aeb53f40.

[8] Pennsylvania U.S. Senate Election Results, NY Times, 9 Kasım 2022, https://www.nytimes.com/interactive/2022/11/08/us/elections/results-pennsylvania-us-senate.html.

[9] Maria Luiza Rabello, Landsman Ousts Chabot in Ohio House Race; Democrats Pickup, Bloomberg, 9 Kasım 2022, https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-11-09/landsman-ousts-chabot-in-ohio-house-race-democrats-pickup?leadSource=uverify%20wall.

[10] Casey Weldon, Grey Landsman Unseats Longtime Congressman Steve Chabot in Ohio 1st District, Spectrum News 1, 9 Kasım 2022, https://spectrumnews1.com/oh/columbus/news/2022/11/09/landsman-unseats-longtime-congressman-chabot-in-new-look-ohio-1st-district.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "TÜRK-AMERİKAN İLİŞKİLERİ TARİHİ BİR FIRSATI YİTİRDİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2022 / 29. Kasım 10. Erişim Kasım 08, 2026. https://www.avimbulten.org/tr/Analiz/TURK-AMERIKAN-ILISKILERI-TARIHI-BIR-FIRSATI-YITIRDI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır